

GIÁ BÁN	
DONG-PRAP	NGOAI-QUOC
Một năm . 1.000	6.000
Sáu tháng . 500	3.000
Ba tháng . 250	1.500

Mua báo phải trả tiền trước
Thư và mandat gửi cho
H. TRẦN-DINH-THUẬN - Ai
đăng quảng-cáo, việc riêng
xin thương-giới trước.

TIẾNG-DÂN

Chức-nhiệm Văn-Chức
HUYỀN-THỨC-KHANG

Quản-lý
TRẦN-DINH-THUẬN

LA VOIX DU PEUPLE

MỖI TUẦN XUẤT-BẢN HAI LẦN: THỨ TƯ VÀ THỨ BẢY

AO-QUAN

Long-Ba - Huế

Giấy-thiệp số 63

Giấy-thiệp: TIẾNG-DÂN - Huế

Thời - cơ là
thầy tư-tướng.

Tư - tướng của loài người với CUỘC TẤN HÓA (TRUNG - HOA CẬN SỰ)

VĂN-VĂN

Dạ cảm

Tư bề vững về cảnh tiêu sơ,
Lấp ló vầng trăng tỏ lại mờ.
Bấm giọt lệ sầu sương ti tấc,
Giục gan trường hận để u ơ.
Rèm thưa gió lọt nghe hơi lạnh,
Đèn dọi canh chầy nghĩ rồi tơ.
Biết ngộ cũng ai tâm sự ấy,
Mùa vui gượng vịnh mấy vần thơ.

P. X. X.

II
Có sao lờng đờng mấy huyền cơ,
Luôn, để non sông phảng lạng tơ.
Riêng một tiếng gà kêu bóng nguyệt,
Hòa đôi giọng để gọi lòng tơ.
Trông qua kẻ ngủ hờn mê mẩn,
Nghĩ lại đường đi lối mấp mờ.
Thử hỏi mấy ai ngồi đợi sáng,
Tinh này cảnh ấy nó làm ngờ?

Z.

Chơi vùng Hạ-long

Giời bề mênh mông núi chập chồng,
Bức tranh trời vẽ biết bao công!
Chân mây phấp phới buồm bay
bướm,

Mặt nước lơ nhơ sóng lộn rờn.
Đá bủa sườn non hom hóm động,
Cây trâm đính núi tít mù không.
Ô hay! cảnh đó, rờn đâu đó?
Dưới bóng kim-ô, lòng hồi lòng.

Ng. Già-Tru

BẢO Ở THƯỢNG-HẢI

Kể những nước có danh tiếng
hoàn cầu về việc khai thông chậm
trẻ, cái cách lối thời, thì nước Tàu
là sau cả các nước, xem như trước
chuyện Canh-tý liên-bính (1900)
ở Bắc-kinh không có một tờ báo,
người ta cho là một việc quái lạ.
Thế mà trên vài mươi năm nay, báo
giới lên bộ cũng mau chóng khá
ghê. Hiện chỉ một vùng Thượng-
hải mà đến trên 70 tờ báo, thứ thì
doanh nghiệp tân chế, thứ thì
chính trị. Dân tộc Trung-hoa tiến
bộ cũng nhanh thật!

Phép nuôi thỏ

Bản quán mới xuất bản quyển
PHÉP NUÔI THỎ của ông thà y
Nguyễn Trọng Trữ soạn.

Sách dày gần 70 trang, giá bán 0.18

Sách rất cần cho các nhà thực
nghiệp, ai muốn xin hỏi tại Bản
quán hoặc các nhà đại lý của Bản
quán.

Tiểu Dân

CHUỐI TRỊ ĐƯỢC BỆNH HÀU VÀ BỆNH PHỔI

Một nhà y học Nhật bản lưu tâm
nghiên cứu các thứ trái cây mà sau
biết được rằng trái chuối (香蕉)
trị được bệnh phát viêm cũng các
thứ bệnh khác trong hầu hết là hiệu
nghiệm. Ông đã dùng phép hóa học
phân tích thì trong nước trái chuối
có một chất, có cái năng lực giàu
sự tiêu hóa như chất dẫn dục. Gần
đây một nhà y học dùng nước trong
trái chuối mà chế ra một thứ cảm
lộ chuyên trị bệnh hẩu lại pha vào
các thứ thuốc khác để trị bệnh
phổi nữa.

Ưu-thời-Khách

Người mình ưa nói lý quá

Kể lịch sử của các dân tộc, thường
thường các nhà sử học hay nói qua
cái dĩ tính của mỗi dân tộc. Nhưng
họ không chú ý một vài cái mấu chốt
trường của mỗi dân tộc. Như: dân La
mã có tiếng là mê tín, dân Nhật-bản
có tiếng là rít rỏ kim chỉ, dân Ấn-
đô có tiếng là ăn sương, dân Trung-
hoa có tiếng là nhớt v. v. ... Vậy nếu
Lạc-nhân mà có viết sử thế giới thì sẽ
nói cả cái ấy, tưởng có thể bộ sử
dân tộc mới gọi là hoàn toàn.
Nhưng trước khi viết sử thế giới
Lạc-nhân sẽ viết sử của dân tộc
Annam đã. Mà viết sử dân tộc An-
nam Lạc - nhân sẽ đề đầu lên:
cái tánh đặc biệt của dân tộc Annam
là tánh hay ưa nói lý sự quá.

Vấn đề ngoài cái đặc tánh ấy ra
người mình cũng còn lắm cái mấu
«sở trường» khác: như ăn mặn,
nói láo, ở không được sạch sẽ. ...
Nhưng Lạc-nhân chọn cái tánh ưa
nói lý, cho là đặc biệt, vì là người
mình nói lý không phải là vì chuyện
khoa luận lý, hoặc giải về luật khoa
đầu! Người mình nói lý là vì vì
học! Vì dụ mình nói trái đất chạy,
thì họ cãi lại, nói rằng trái đất
chạy sao người không chạy? Mình
có dở những sức hát của trái đất,
những vật lý học ra trả lời, họ vì
không hiểu nên cãi. Nhưng có
một điều thú vị nhất là khi nào họ
tưởng thế họ lại càng cãi lăm, càng
dở lý sự ra lăm. Lạc-nhân xin kể
một chuyện rất thường thấy ở cái
xã hội ta ngày nay:

Một hôm thấy kỳ X mời các bạn tới
chủ nhật nọ đến chơi com nhà thầy.
Tinh bằng hữu với nhau không lẽ
chối từ.

Ở xã về thầy kỳ vừa đi vừa lo,
lo cho cái bữa cơm thất bại. Nhưng
ở nhà có tay nội trợ, lo chi một!
Vì đến nhà thầy kỳ nói liền cho vợ
hay, nhưng lại gặng người vợ không
ưa những chuyện lời thời ấy... bảo
một hai đừng có bày đặt ra những
com khách với com khế chỉ hết.

Đến bữa hẹn, mấy ông bạn từ từ
lại nhà thầy kỳ, nhưng ngồi nói
chuyện mãi với vợ kỳ, hết tiếng nước
chè Hoa lại hát đĩa thuốc Láo, còn
thầy kỳ thì không thấy tăm dạng.

Một người nóng lòng hỏi, thì vợ kỳ
nói thầy đi vắng có việc. Mấy ông bạn
chờng hững hờ ra về; nhưng nhân
đi liếc căn... ra sau hè, một ông
bạn gặp thầy kỳ ta đương đang
nấp. Người bạn thật tình hỏi:

— Ông anh kỳ ở nhà đây mà,
sao lại chỉ bảo rằng anh đi vắng?

Thầy kỳ đến đến mặt lên không
biết trả lời thế nào, bèn quay mà
sản si:

— Tôi ở nhà mà chưa lại làm chi
lời sao?

Trong chuyện này có nhiều chỗ
thả, nhưng chỗ thả nhất là chỗ
thầy kỳ cái lại. Thầy kỳ cái lại đáng
lâm chớ sao, ai có bài là thầy được!

Nhưng mà đó là thầy thầy có một
mặt, mặt lý, mà quên một mặt khác
mặt tình, quên cả bữa cơm thầy kỳ.

Đó cũng là tánh thế này mới dở
lý sự ra. Lạc-nhân tựa một cái
chuyện có hơi nhảm, nhưng cái tâm
lý của thầy kỳ X tưởng thấy
ở hạng người cao hơn nữa, và
cái gương thầy kỳ lại còn thấy ở
những công việc to lớn nữa.

Thường thường mấy ông nghị-
viên khi ra ứng cử muốn cho được
nhiều phiếu, và mấy nhà chính-trị
Lạc - nhân

TỔ HIẾN PHÁP

(Mấy điều cốt yếu trong hiến
pháp Anh)

Các nước văn minh cận đại,
không nước nào không có hiến
pháp mà trước nhất thì nước Anh
sáng ra hiến pháp đầu tiên.

Hiến pháp nước Anh không phải
do quốc vương tài định, không phải
do quân dân hợp định, cũng không
phải do đảng cách mạng gây định;
mà chính là do con đường văn
minh tiến tới, sửa đổi sắp đặt dần
dần cho đến hoàn bị:

Năm 1215, quốc vương nước Anh
vương lập pháp, trong có hai điều
cốt yếu:

Một là việc tố thuế, không được
người nộp thuế đồng ý thì không
được trưng thu.

Hai là nhân dân không do sự tài
phản công nhận phản quyết thì
không được giam cầm phạt và phạt bạc.

Sau lại đặt cái chế độ phủ huyện
cử người đại nghị, song đương lúc
ấy, quyền hạn lập pháp và hành
chánh chưa phân biệt, bọn đại
nghị sĩ chưa có quyền tham dự
chính trị gì cả. Đến cuối thế kỷ 15

chế độ đại nghị lên tới một bước
dài, phạm chế định và triết bỏ chế
độ thừa thừa quyền nghị viên. Thế
kỷ 17, quốc vương muốn biến canh
biến pháp, phế bỏ quốc giáo, nghị
viên hội nghị công bố phế vua, mới
định cái cách hạn chế quân quyền,

và quyền quốc hội cũng minh định,
thành ra hiến pháp hoàn bị, tuân
hành đến ngày nay, có mấy điều cốt
yếu như dưới:

1. — Quốc vương không được
nghị viên đồng ý mà tự ý riêng
minh p ẽ trở p áp luật, gọi là trái
phép nước.

2. — Không có nghị viên công
nhận thì quốc vương không được
lấy đặc quyền mà định món tố
thuế gì hết.

3. — Quốc dân có quyền được
bày tỏ ý nguyện với quốc vương,
không có nhân sự ấy mà bị phạt.

4. — Quốc dân được tự do chọn
người tham mật.

5. — Nghị viên được nghị luận tự
do, những lời nghị luận phải biểu
trong nghị viện, không khi nào
ngoài viện được nghị phạt.

6. — Sửa đổi pháp luật, và thọ lý
những lời thỉnh nguyện của dân thì
thường khai nghị viên.

Hiến pháp nước Anh, hiện thế
giới đều cho là hoàn thiện, xem
mấy điều cốt yếu kể trên thì quyền
dân đã chiếm thế lực nhiều. Thế
mà ngày nay còn thêm vấn đề Lao
động xã hội thường xảy ra những
kịch rất rối. Cuộc đời thay đổi, vì
sự nhu yếu trong cuộc sinh tồn mà
cần cho thiên hợp, không có cái gì
gọi là tuyệt đích mà giữ đời được.

Hệ lai cư thượng, mấy nước sau
này lại không có thể làm một thứ
hiến pháp hoàn mỹ hơn nước Anh
hay sao?

(Dịch)

muốn mai lòng dân đương đưa buổi
lệc dân có hơi men hóa với khối
pháo thời thì lửa trời lửa đất
những là cái cách đều này mở
mang vật khác không với một vật
gì, thì cái đều sang sời làm gan
cho nhau thôi; nhưng đến khi
không thực hành lời hứa, để cho
người ta trách thiện đến thì đó cái
giọng lý ra mà nói những là: Ta
cố quyền của ta, ta không làm điều
này, ta làm điều khác thì lại làm
gì ta sao? v. v. ... Đó là nói lý hời,

vậy chứ cái tình các ngài để vào
đâu?

Lạc - nhân

LỊCH LÀ GÌ?

III. — Quan niệm về giờ

Cải phương pháp đo giờ ngày
xưa dùng nhật khuê để đo bóng,
bề mặt trời đứng ngay giữa trời
tức là buổi trưa của thái dương.
Song nếu dùng ngày thái dương
biên quân thì cái buổi trưa ấy vị
tất cả là buổi trưa của ngày thái
dương bình quân. Buổi trưa của ngày
thái dương, tức là khi mặt trời đi
qua tỷ ngộ tuyến; buổi trưa của
ngày thái dương bình quân, cũng
là khi «mặt trời bình quân» (le
soleil moyen) đi qua tỷ ngộ tuyến.

Nhưng cái «mặt trời bình quân»
ấy không có thực, chỉ là cái mặt
trời giả định, cho nên muốn tính
cái lúc nó đi qua tỷ ngộ tuyến
thì phải dùng cách gián tiếp. Cái
phương pháp thường dùng là trước
hết đo buổi trưa của ngày thái
dương thực, rồi sau mới theo một
phép suy toán mà tính được buổi
trưa của ngày thái dương bình
quân. Nhưng cái phép tính toán (tính
đổi sang) rất phức tạp, không phải
ai ai cũng làm được, cho nên những
sách lịch của các Quan tượng đài
(observatoire) phải gọi cái thời phân
của buổi trưa của ngày thái dương
đề người ta tiện dùng. Vì nư ngày
hôm nay là 25 Mars 1931, sách chỉ
ghi rằng buổi trưa của ngày thái
dương là 11 giờ 57 phút 30 phần
thế nghĩa là: buổi trưa ngày ấy
(khi mặt trời đứng giữa trời) phải
đề đồng bộ vào 11 giờ 57 phút 30
phần chứ không phải 12 giờ.

Địa cầu mỗi ngày cứ tự xoay về
phía đông, những người ở về phía
đông trên mặt đất 1 kỳ mặt trời
sớm hơn những người ở về phía tây,
cho nên thời khắc ở phía tây chậm
hơn thời khắc ở phía đông. Theo lý
do nói trên kia thì tính thời giờ là
lấy tỷ ngộ tuyến của địa phương
mình làm tiêu chuẩn, vậy những
nơi đứng xa ngoài một kinh độ thì
không thể có cái giờ địa phương
(heure locale) đồng nhau được. Giờ
địa phương của mỗi nơi: mỗi khác,
ngày xưa giao thông chưa tiện thì
cũng không hại gì, đến như ngày
nay, tàu thủy xe lửa, điện báo phi
cơ, trong chớp mắt đã vượt qua
nghìn vạn dặm, vì thế mà vấn đề
thời gian sinh ra nhiều điều khó
khăn. Vì như ở Đông phương đánh
diện tín sang Tây phương vào lúc
một giờ hai giờ chiều mà ở Tây
phương bắt được điện tín vào lúc
10 giờ 11 giờ sáng, sai nhau như thế
thì bắt liên lạc được sao? Vì thế các
nước đều lấy cái thì khắc ở tỷ ngộ
tuyến của kinh độ để thông dụng
trong cả nước, không kể là giờ địa
phương sớm hay muộn, đều lấy
thời khắc ấy làm giờ tiêu chuẩn
(heure type) cả. Nhưng ở những nước
địa thế to rộng như nước Tàu, nước
Nga, nước Mỹ, thì dùng giờ tiêu
chuẩn như thế cũng còn bất tiện
lắm. Từ năm 1880, nước Mỹ đặt ra
chế độ giờ ở tiêu chuẩn cả thế giới,
các nước đều nhất loạt dùng theo.

«Giờ tiêu chuẩn» là thế giới,
là theo thành Greenwich kinh độ của
nước Anh mà tính, cứ 15 kinh độ
thì dùng giờ tiêu chuẩn như nhau.
Hai khu ở kinh độ khác chỉ sai nhau
1 giờ. Thời khu Greenwich gọi là
trung kỳ, 12 khu về phía đông gọi
là thời khu hạ ngộ, 12 khu về
phía tây gọi là thời khu thượng
ngộ. Khi 12 giờ chính trưa ở Green-
wich thì khu ở phía đông khi đó
là 1 giờ chiều (ngộ), khu ở phía
tây khi đó là 11 giờ sáng (thượng),
vì các khu khác cứ theo thế mà tính.

(Còn nữa) Đồng HẢI

Tòa Kiêm - duyệt bỏ trọn bài xã-thuật

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ

JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

NGHỀ AN

Truyện đơn

Hôm mồng 9 Mars mới rồi, ở hai Nghĩa dân, tại nơi huyện lỵ Chính phủ có cho p ép nhân dân mở cuộc bãi diêm, để chơi cờ bạc, nư ý qui thuận. Người đông như chợ, lính gác rất nghiêm, thế mà trong đêm hôm ấy, trên các ngã đường thành phố và chung quanh xóm cịy Bến dỏ, cũng có truyền đơn công sản rải công khắp. Xem ra có bốn thứ truyền đơn, ước chừng đến mấy vạn tờ. Ngày ngày, mỗi cuộc điều tra, các xe ô tô phải giữ lại, và có mấy người lính nghi, bị bắt đưa vào huyện, nưng không xét ra được gì. Nhân dân nào đóng cuộc vui phải giải tán liền.

Tư pháp từ lại cáo

Hai cuộc biểu tình

(7 người chết)

Vừa bởi qua trưa ngày 27 Février độ 4 trăm người tụ họp ở Đông Ấy-mung địa phương xã Thanh Khê, tỉnh Vân tay huyện Yên thành, rồi chia làm hai toán: Toán thứ nhất kéo lên tổng Vân bời để diễn thuyết, rồi tự giải tán.

Toán thứ hai kéo xuống làng Vân đôi sang đến làng Quán cư, thì có lính táy đóng ở Tru pháp trông thấy có đồ phát p ới, liền kéo sang bắt; đầu biểu tình trốn vào rú, lính bắn vào rú: có 7 người chết và nhiều người bị thương.

Cũng chiều hôm ấy, có một toán dân biểu tình kéo đến làng Văn nam, tỉnh Vân tay, rồi kéo sang làng Tam đông, tỉnh Quán hóa; lý trưởng và hương chức 2 làng đó có bắt 7, 8 người đem nộp quan huyện để xét hỏi.

L. T.

QUẢNG BÌNH

Sao không nhứt định thế?

Ngày 12 tháng Mars ở phủ Quảng bình có cuộc triệu tập các tổng lý thân hào để nghị quan Công sứ hiện thị. Kỳ giả ông được đi dự thỉnh, song sau được nghe các ông ương lý nói lại rằng xuất nói rất nhiều việc, tư trung có việc tư lịch là đáng chú ý hơn hết. Ngài nói rằng: « nhà nước đặt ra năm ngày tư lịch, thì 2 ngày để tư bỏ việc làng, nhưng phải xin đã, nếu nhà nước xét ra, có tiện cho tư làng mới được làm, ta không biết rồi nhà nước có cho hay không, mà các làng đi xin không khỏi chận trở, còn 3 ngày khác thì để tư bỏ việc trong tỉnh hạt, năm nào cũng vậy.....

Kỳ giả ngồi nghe họ thuật đến đó thì sực nhớ lại tờ thông tư viện Cơ mật năm ngoái, đại ý nói rằng: « nhà nước đặt ra 5 ngày tư lịch là để phòng khi thiên tai thủy nạn mà tư bỏ những việc tư trong tỉnh hạt, năm nào không hay hạt gì, thì dân được lấy năm ngày tư lịch đó mà tư bỏ việc làng..... » Thế mà quan Công sứ lại nói như trên thì ông phải là việc tư lịch không nhứt định sao?

L. X.

Xét nhà Ông Trần Bắc người làng Đông môn, tỉnh Hà tỉnh, vào ở Mỹ đức (Quảng bình) đã trên 10 năm nay, chỉ chuyên về nghề làm thầy thuốc ta, không rõ vì cớ gì, ngày 22 tháng giêng năm nay, thấy đề U. T. lại về xét n à. Nhưng chẳng bắt được vật gì quan hệ cả.

Biết chuyện QUẢNG NAM

Vườn mận kiết nghĩa không ông năm bên số 305 ở đường g hai « Vu an mang kiết nghĩa không công » của ông Pa D L say được bài quan huyện Táo-phước trả lời lại Ngài được vào địa vị sử án mà đang ra biên bích lại một bài kêu oan cho kẻ bị án thì r. abe thể quá, và lại án kiện việc qua với tư cách cá nhân, hai đường khác nhau không cho là phạm đến danh dự được tuy vậy muốn tố công tâm cho công chúng được rõ, bản báo trích dẫn những đơn cớ yếu như sau: L. T. S.

Hào Liễu-Dân số 365 ra ngày 11 Mars, về mục thời sự Q-à N-Vam, ông Ng. d. L có đăng k oán án mạng ở Thanh bình, đại khái là vụ án mạng xảy ra là vì việc tên Huỳnh Mai với tên hương mục xung đột nhau ở cuối tháng 3, mà tại k ông xử, đến sau ra cái án mà g do. Vậy tôi xin tường thuật đầu đuôi vụ án mạng này như sau, để nhờ quý báo xét kỹ mà đăng lại cho.

Nguyễn ký tháng 3 năm ngoái, tro g khi thu thuế làng Thanh bình có trình Chánh phủ tỉnh (không phải trình tôi) về sự khó g chấp ra sự và không chịu chấp đăng tư lịch. Từ đó Huỳnh Mai sinh lòng tức giận, tìm cách báo thù. Nhân vì Phó tổng phân đốc việc làm đăng lên đồn Ta vịnh (việc này có giấy tỉnh tòa sức, chứ không phải tôi theo giấy ông Đồn, bắt tư lịch lên làm trên moi, như lời ô g Ng. d. L đã nói) ông lại khéo kẻ ra rằng: gầy ông Đồn tư cho huyện số 434 văn vau. Đam ôi sao ông biết đến cá số hiệu tư do?

Lịch quan trên sức xuống phó tổng đốc bắt tư lịch các làng phụ cận đồn ứng hành, làm được ít lâu, số tư lịch hết, phi trình về cho tôi, xin bắt thêm mấy làng mạn dưới. Tôi bầm lùm còn đợi sức. Ông Đồn thời nào phó tổng qua u cấp công, cho phiếu về sức ương mục đôi mấy tên trốn xáo ở làng Phieu phó tổng bắt dịch danh mấy tên ay nay là phiếu hương mục 7). Huỳnh Ma, bên nhà phiếu lại, hương mục cho rai đến nhà Huỳnh Mai năm và đôi phiếu. Huỳnh Mai cũng cho em đến năm và nhà hương mục; Làng trình lên, tôi sức quá phó tổng, và phê giao chánh tổng đến p án xử, rồi hai bên cũng đến giấy cả. Sau Huỳnh Mai cứ kêu nài nài, tôi đã hết sức hiền cuo và rằng: Phó tổng đã biết, tôi, hương mục cũng nhưu phiếu không bắt nữa (Việc quan làm chơi sao?) rừ là được, không nên sin. sự kiện cao làm chi. Làng Thanh bình là một làng đứng đầu cả huyện phải lên giữ giữ cai phương tục tôi, là hơn; chứ không nên vì một thi hiềm riêng của mình, mà làm hư nát cả phương hóa.

Tuế mà Huỳnh Mai không nghe, kiện đến tòa toạ làm phiên những tên bản khố như tên Sau, ký vào đơn kiện. Tên Sau có làm thuê cho hương mục một ngày ăn cơm trả (tên) Huỳnh Mai đi lại lượm những

chừng có đó, để di kiện, chờ tên Sau là dân bản khố, v. không phải về số tư lịch. Huỳnh Mai do được, lấy diêm chỉ của tên Sau, (Trong đơn chỉ có một tên Sau sao?) liền vào đơn xuống tỉnh Táo. Tính giao lại cho tôi xét tôi cho đòi tất cả tên chừng vốn xét. Tên Sau, sau khi xuống huyện khai trở về, vẫn tưởng là ký vào giấy Huỳnh Mai cho khỏi đi làm xấu (Trên nói tên Sau là dân bản khố, không về số tư lịch, đây lại nói cho khỏi đi làm xấu..... có trái nhau không?) như lời Huỳnh Mai đã hứa, là ra và đã đưa mà đi kiện đến nỗi phải đòi khai báo hậu tổn, trong lòng chưa chịu những mối uất ức đó tôi nên quyết liều mình với một giấy « an nghiệp, đang đương thay! Làng bao lên, tôi liền đưa nhà thuốc đến hội đồng tổng tiếp k âm xét thời vụ

on anh em họ đang làng xóm, ai ai cũng một lời cùng khai là vì Huỳnh Mai mà tên Sau phải chết. Vụ án mạng này tôi còn lầu lỉnh để bộ duyệt ng-T có an khám các chứng cứ tiêu hồ sơ vụ lập rõ ràng, và còn có dư luận trong làng trong huyện, chờ khó g phải muốn nơi sao cũng được áu.

(Đoạn dưới này sao mấy tờ khai tiêu lãn hững tờ mà ngồi viện để làm bản án này. Ấy là về phần việc quan, đã có hồ sơ vụ lập, quan trên sẽ xét, bản báo xin miễn đăng.)

Trời hạn

Đã mấy tháng nay ở Quảng Nam trời hạn riết, không có một giọt mưa, mùa màng cho đến các thứ k oi bắp c ất sẽ mất sạch. Hiện nay ruộng lúa có nơi đã cho trâu bò ăn, tình chuyện có lẽ sau cũng không gặt được ột nao.

Thiên tai nhân hại đồn dập, không biết dân ta làm sao mà sống cho nổi?

Q. T. PHANRI

Tôi Kiểm-đuyệt bỏ

Động Chương là ai?

Ài tên Động Chương làm ruộng, 21 tuổi, quê quán ở Lạc điền, tỉnh Bì h định, có một cái giấy căn cước N 129088 A và giấy tư về thân năm 1930 hãy viết thư đến: VÕ KHẮC KHOAN Thủ-quĩ thương quán «Liên-Hành» ở PHANRI (Annam) mà lấy lại.

BẮC-KỲ

Việc Ngô gia Tự

Sáng hôm 16 Mars, tòa Thượng thẩm Hanoi đã xét lại việc Ngô gia Tự, can việc công sản, trước bị tòa án Bắc ninh khép án vắng mặt phải tử, hình

Khí bắt được Ngô gia Tự ở Nam kỳ. Ngô gia Tự kháng án kỷ. Tòa án Bắc ninh đem xử lại, khép tội k ờ sai chơng thân. Ngô gia Tự chống án lên tòa Thượng thẩm. Phiên tòa sáng nay, tòa Thượng thẩm xét rồi lại y án.

Kiểm-đuyệt

HÀN-VIỆT TỪ-ĐIỂN

ĐỀ-TỰ

Trên vũ đài Quốc-vã ta ở đời bây giờ, có thể bỏ được Hán văn khô g? Chắc ai cũng trả lời rằng: không bỏ được!

Vì có hai cớ:

1) Căn cứ vào lịch sử cũ;

2) Dung hợp với văn-hóa mới. [Sở nước ta từ nội thuộc Đông-Ngô trở về trước vẫn không văn-tự đặc-biệt, để đời N-âm-diên, Tích-quang và Sĩ-cương mới đem văn-tự Trung quốc truyền vào, trải hơn 1 ai nghìn năm Hán-văn đã thành bản một thứ Quốc-văn. Nhà truyền người đọc, tai thuộc, miệng lầu, mà những tiếng khẩu đầu thường dùng như: tu-thần, tề-gia, nhân-linh, quốc-tục v. v.... tất cả những danh từ thành ngữ, mà nhà cựu học cần dùng, rồi là Hán-văn.

Từ thế-kỷ thứ 19 sắp xuống, Âu học truyền vào, nước ta cũng bắt đầu có chữ quốc ngữ, tuy những không thể âm tục ngữ phần nhiều không ăn dùng Hán-văn, nhưng muốn nghiên cứu học mới, phải dịch sách ngoài thì những danh từ thành ngữ, như: trừu-tượng, cụ-thể, mục-đích, phương-châm v. v., mà nhà tân học cần dùng, hết thấy phải lấy ở Hán-văn.

Góp lai hai lẽ như trên kia, thì đầu bảo rằng: Quốc văn ta với Hán-văn, tất phải ăn nếu chung một lò, để thiếu chung một k ẻ, cũng không phải là quá đáng! Hiện sách gào khon quốc ngữ, với các báo chí từng thu trên vũ đài quốc văn ngày nay, hoa sát, về chĩ, Hán-văn vẫn chiếm một bộ phận lớn, mà tuy trung chung loại rất phức tạp, (Xem trang ba cột nhứt)

CÁN NGƯỜI LÀM

Ông Nguyễn-hữu-Sở ở Ninh. chủ cũn dùng cô-ly (coolies) làm công sự Phanrang «Annam». Hãy tới đó hỏi làm.

Nguyễn-hữu-Sở

Quốc-trái

(Xổ lần thứ ba mươi sáu)

Ngày 2 Mars 1931

Nuôi g số sau này trúng 100\$00									
198	10 757	24 377	32 713	41 738	315	11 061	24 011	32 731	41 880
330	11 783	24 022	32 784	42 135	360	11 859	24 069	32 790	42 300
429	12 040	24 944	33 125	42 302	644	12 191	25 200	33 249	42 470
779	12 192	25 577	33 610	42 500	838	12 612	25 795	34 036	42 897
915	12 627	25 838	34 037	42 924	1 145	12 754	25 861	34 143	43 068
1 361	12 789	25 923	34 308	43 177	1 409	12 886	26 098	34 435	43 235
1 536	13 160	26 183	34 161	43 403	1 570	13 431	26 242	34 628	43 490
1 629	13 456	26 376	34 929	43 722	1 822	13 468	26 422	35 045	43 741
1 940	13 559	26 421	35 302	43 867	1 977	13 934	26 541	35 457	43 955
2 002	13 966	26 557	35 470	44 092	2 157	14 255	26 644	35 791	44 615
2 286	14 460	26 730	35 862	44 691	2 303	14 519	26 810	36 156	44 871
2 535	14 769	27 067	36 199	45 285	2 579	14 797	27 095	36 569	45 741
2 605	15 127	27 378	36 661	45 767	2 615	15 338	27 397	36 968	45 800
2 732	15 831	27 401	37 036	45 877	2 747	15 933	27 737	37 124	46 106
3 014	16 562	27 835	37 147	46 183	3 013	16 830	27 872	37 313	46 286
3 281	16 701	27 888	37 455	46 379	3 506	16 712	27 926	37 581	46 415
3 594	16 867	28 198	37 689	46 492	3 637	16 933	28 220	37 807	46 782
3 856	17 115	28 543	37 836	46 783	3 904	17 236	28 622	37 957	46 876
3 933	17 217	28 666	38 047	46 886	3 943	17 432	28 771	38 176	47 036
4 072	17 445	28 844	38 301	47 050	4 276	17 643	28 869	38 530	47 083
4 511	17 628	28 904	38 549	47 158	4 908	17 976	28 960	38 777	47 246
5 415	18 332	29 104	38 899	47 410	5 495	18 361	29 115	39 036	47 493
5 508	19 062	29 216	39 113	47 693	5 569	19 159	29 229	39 167	47 872
5 815	19 223	29 278	39 175	48 193	5 854	19 362	29 309	39 272	48 216
5 854	19 416	29 503	39 282	48 251	5 891	19 454	29 577	39 425	48 440
5 924	19 883	29 960	39 526	48 442	6 790	19 996	30 052	39 648	48 479
7 114	20 037	30 253	39 758	48 839	7 174	20 128	30 495	39 900	49 018
7 183	20 171	30 631	39 922	49 406	7 850	20 213	30 619	39 971	49 853
7 981	20 283	30 888	39 998	50 086	8 008	20 744	30 950	40 074	50 229
8 204	20 809	31 015	40 081	50 314	8 204	20 966	31 343	40 110	50 336
8 267	21 721	31 379	40 310	50 568	8 526	21 904	31 515	40 460	50 698
8 532	21 950	31 772	40 548	50 770	8 929	21 400	31 974	40 651	50 930
9 066	22 494	32 050	40 850	50 914	9 224	22 586	32 145	40 960	50 947
9 441	22 615	32 269	41 161	51 480	9 608	22 684	32 299	41 308	51 099
9 678	23 086	32 318	41 825	51 493	9 960	23 022	32 372	41 506	51 502
9 993	23 869	32 592	41 698	51 623					

(Còn nữa)

SÁCH

« VIỆT - NAM »

Việc khởi nghị ở Yên - Bái, mấy viên quan võ bị giết hôm 10 Fevrier 1930, việc khởi nghị ở Lâm-thảo và P ú-thợ, việc ném bom ở Hanoi, việc bắn viên cảnh sát St Génis tại cầu Doumer, việc giết viên tri huyện Vinh-bảo Hoàng gia-Mô kế tiếp. Các nhà đương cục phải một phen lo lắng mà dư luận trong báo giới — cả ở Đông-dương cả ở bên Pháp — cũng một phen sôi nổi. Chính ở Đông dương đây ai không quá ư thiết tha cũng chán rở rằng tin tức về những việc đó là quá vắng tái, lại có khi không đúng sự thật cho lắm nữa, huống gì về đến bên Pháp. Tin tức về đến bên ấy làm cái trái ngược nhau.

Tin tức như thế, muốn rõ cho đích xác thì cần phải đi đến tận nơi có việc mới được. Báo Petit Parisien — một tờ báo hằng ngày lớn như ở Paris — bên phái ông Louis Roubaud sang điều tra.

Ông Louis Roubaud sang điều tra lần lược gọi bài về đăng bên Pháp, dĩ ứng tới k ông được đọc, nhưng chỉ bấy các báo của người Pháp trong Nam kỳ (Impartial, La Dépêche) có bài công kích, cho ông là thất thiết, là thiên vị người Nam. Nghe tiếng chưởng nói lại, mà không nghe tiếng chuông nói đi chúng tôi đương mong mỗi có dịp được đọc những bài của ông thì vừa rồi tiếp các báo trong Nam rao rằng ông đã gop những bài ấy mà in thành sách, luôn đó lại tiếp được một quyển của ông gọi là « VIỆT-NAM », đề của quyển là h.Ấy.

Xem toàn quyển «Việt-nam», thì rõ là một cuộc điều tra có công phu. Trước sau các vụ biến động ông chụp rõ ràng đủ danh, mà không cách từ chức và hành động các Hội kín ở xứ ta ông cũng tìm biết được. Khác các nhà du lịch và phóng viên khác, ông Roubaud đi lượm lặt những tin tức trong đám bụi dạn. Nhờ thế mà về tình trạng n An dân, như là tình trạng kinh tế, ông nói có phần đúng hơn.

Tóm lại, ấy là một quyển sách nên đọc, bản báo xin giới thiệu cùng độc giả.

T. D.

HÀN-VIỆT TỪ-ĐIỂN: đương in BỐN BA VẠN DANH TỪ - GIÁ BẠC BỐT: Hàng 101 7500 - Hàng thường 5500 Nhận mua trước đặt cọc 1500

Đào-duy Anh, Huế

DRAGÉES

Vermifuge

RUDY

Trị bệnh

SÁN LÁI

Thuốc viên Dragées Rudy trị bệnh sán lái rất thần hiệu, và làm cho người ta trở nên tráng kiện. Người lớn con em đều dùng được.

Thuốc viên Dragées Rudy có bán tại các nhà thuốc ở Saigon và các hãng thuốc ở các tỉnh.

PHARMACIE NORMALE

(L. SARRAULT)

119-123 rue Catinat - SAIGON

(là hãng thuốc đáng tin cậy, tạo lập đã hơn năm chục năm rồi).

Hotel ANNAM DALAT ??

là thiên-dân, ai đau bệnh chi, tới Dalat nghỉ mát mẻ, ăn ngủ ngon, bệnh chi cũng lành cả. Xin viết thư hỏi trước. Ở dưỡng bệnh không lạnh, không lấy tiền. Cao 1500 thước, tái chi không mát mẻ, khí hậu đầu bi

NGUYỄN-HỮU-SỞ

Kính chúc các quý khách mua thuốc lào HIẾU THAI-LAI

Năm cũ đã qua, ngày Xuân vừa tới. Bản hiệu xin có mấy nhời thay một kính chúc các bạn mua hàng trong ba xứ Trang, Nam, Bắc lý đầu được toàn gia « Kháng-Vương »

Chủ nhân kính chúc

Nguyễn-trung-Khac

DIRECTEUR

de la Maison Thai-Lai

N 111 Rue du Canal N 111

(Tonkin) NAM-DINH

YOU PA - LA

Appareil pour le développement physique des bébés

Modèle déposé-Dépôt International

Développe, et apprend à marcher aux bébés

Protège contre tous accidents

Remplace une bonne d'enfants

Amuse le bébé en lui procurant une hygiène parfaite.

Médaille d'Or: Nancy 1928, Médaille d'Or: Paris 1928, Grand-Prix avec Médaille d'Or et Croix de Mérite: Marseille 19:9 Médaille d'Or: Bruxelles 1930.

Concessionnaire exclusif pour l'Indochine:

VIEN - DE, rue du Bungalow, DONG - HOI

Rượu

BÁCH-BỒ VỆ-SINH

mới t ặt là thứ rượu bồ

Công dụng: Điều-nhiếp vinh-vệ, tráng thận thủy, điều dưỡng tỷ vị v. v.

Đàn bà có thai uống dễ dưỡng huyết

an thai, hoặc khi mới đẻ, uống cũng tốt.

Ông già, bà già mặc xanh, da vàng, ăn

kém, ngủ ít, dùng đều tốt cả.

Ài muốn trong mình được tráng kiện,

nên dùng thường thứ rượu này.

Cứ trước bữa cơm, uống một chén

nhỏ.

một chai giá 1\$80

THAM-THIÊN-ĐƯƠNG

HÀN VIỆT TỪ ĐIỂN

Tiếp theo trang nhì

ý nghĩa rất hàm hồ, thì nhất là những danh từ thành ngữ thuộc về các khoa học mới. Cứu xua mà nghĩa này, vẫn thường mà ý lại, nếu không ai cắt nghĩa cho tính tường, giải ý cho minh bạch, mà chỉ trông ở từ mẫu, ý giảng đặc tên, quen mồm đọc suốt, được lời mới nghĩa, sao tránh khỏi cái lệ nghe chữ « lộng chương » ư ư mà bảo « chương » là con chương ư, đọc chữ « trừu tượng » mà bảo « tượng » là con tượng, cái khổ nạn vì không hiểu Hán-văn đó, làm hại cho học-giới tương-lai chẳng đau lắm sao ?

Kìa nước Nhật-bản là một nước văn minh mới ở Đông phương, mà sách Quốc-văn của họ, vẫn dùng Hán-văn hơn hẳn ta, trong mười phần mà Hán-văn thường đến bảy tám. Các nhà học vấn của họ rõ ràng biết rằng những bản từ như : Hán-văn-dại-từ-điển, Hán-Hàn-từ-nguyên, Hán-Hàn-từ-điển, Hán-Hàn-văn-hợp-bích v.v., lập trước bộ sau, chặt chẽ đầy đủ, phổ, ý người Nhật bản tuy không theo lối « lui văn, từ viết », mà thể lực Hán-văn vẫn bành trướng tôn Hoa văn. Vậy mới biết giáo dục cơ quan, và công dụng văn tự, tất phải cấp nhau mà công lên.

Đầu đơn thay ! Quốc văn nước ta không thể nào bỏ được Hán-văn mà chỉ sao các nhà trước tác, chưa ai lưu tâm đến những bộ Từ điển, Từ nguyên, làm thành ra tào lao bực bực, để khiến người ta nhận Quốc văn mà thêm hiểu Hán-văn, hiểu Hán-văn mà thêm hay Quốc văn ?

Cải công nghiệp khó khăn đó trong mong ở những nhà trước tác, biết là đương nào !

Tuan ơi ! vào rừng bôn gác mà thông tay ra không, lằng nhằng mà thương mà lập tại như cũ, há không phải tội lại chúng ta hay sao ?

Bỉn àn thường có ý viết tài đồ rượu, chừa năm lữ thặng, mong biến nên một bộ Hán-Việt từ-lâm. Nhưng khổ vì học ít tài hèn, lòng giàu mà sức quá nghèo, nên nỗi ngày lẫn tháng lữa, tưởng bành nhện thêm.

Máy mẩn thay ! gần đây gặp được người bạn thanh niên là ông Đào-duy-Anh vừa biên thành bộ Hán-Việt từ-điển, toàn công hiến với đồng bào, bị nhân được tin mừng khuếch, lập tức tuyên cáo đọc xem, thấy chủ thích tình tường, phần giải minh bạch, tóm tắt hết danh từ thuộc về Hán-văn, mà Việt văn cần phải dùng đến, cộng hơn ba vạn chữ.

Mới mẻ thay ! Quí hóa thay ! Khó lắm nghĩ lực như Đào-quán ! Cái việc bị nhân muốn làm mà Đào-quán làm trước mất ! Người xưa có câu : « thực hoạch ngã tâm », biết có như thế !

Rày mai bản sách ấy xuất bản lưu hành, chắc ở trên vũ đài Quốc

văn lại thêm vô số giác sắc mới, há chẳng phải một việc rất đáng mừng cho học giới ta hay sao ?

Bỉn nhân thấy có ân ngon, quá mừng sinh dạn, xin viết mấy chữ ở đầu sách, anh em bốn bề ! Ân cũng nhiều người đồng ý với bỉ nhân.

Nay kính tự

Huê ngày 1 tháng 3 năm 1931

Hân mạn từ

Máy đều đặc sắc

Vì có nhiều người gởi thơ về hỏi nội dung và đặc sắc Hán-việt từ-điển là thế nào, chúng tôi xin nhân dịp này gởi lại đây :

1. Sửa tập được hơn ba vạn danh từ hành ngữ chữ Hán và các môn học thuật.

2. Chế thích bằng quốc ngữ rất tinh tường minh bạch.

3. Chương một phần tư là danh từ chuyên môn, có chú thích chữ Pháp.

4. Có in cả chữ Hán để tiện dùng cho những người muốn học chữ Hán.

5. Sắp theo thứ tự vần quốc ngữ để tiện kiểm tra. Song lại có in phụ một cái biểu tra chữ Hán chương bốn năm chục trang, vậy ai xem sách chữ Hán gặp chữ hay danh từ khó hiểu cũng có thể tra được.

6. Những người nhận mua trước được hưởng giá đặc biệt : hàng 17500, hàng thường 5500 (ở xa gởi thêm 0500 tiền cước). Có thể gởi trước chừng 1500 từ lên.

Đào duy Anh cần cáo

CÂN DỪNG 2 CÙNG THAY THUỐC

Bản hiệu muốn cần dùng hai người Thủy thuốc Annam, để giúp việc. Biết thuốc ít nhiều cũng đúng, chữ quốc-ngữ phải rành, và biết khoa ngôn-ngữ một ít. Tuổi độ 40 trở xuống. Nhưng phải có lòng trung hậu.

Nếu người nào bằng lòng, xin gởi thư thương thuyết.

VỆ-SINH-ĐƯỜNG

Pharmacie Annamitique
B^e Albert 185 (Saigon).

Maison HOP-THINH

SOIERIE & MERCERIE

37 Rue des Cantonnais PHỐ HÀNG NGANG HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như : thêu áo, thêu quần áo, thêu khăn và hoa Thêu thêu, hàng dệt, các thứ khăn và hoa lụa thêu, các khăn, thêu dệt khố 3m, 4m, 5m, 6m, 7m, 8m, 9m.

Lưu ý đến các hàng vải màn.

Bao bì và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán để mấy chục năm nay. Buôn được tại gốc những hàng kể trên các Quí khách ở xa xin viết thư về lấy mẫu và giá hàng, bản hiệu sẽ gửi lại miễn phí.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như : đồ da, valise, yên ngựa, cặp sách, giày giầy, ví da, đồ đồng, đồ thêu, như một gói văn vắn... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quí khách chiển số, bản hiệu rất hoan nghênh. Gởi hàng đi các nơi theo cách lãnh hóa giao ngân (Compte-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ, các quí khách mua thử sẽ biết.

Nay còn bích

M- NGUYỄN-THỊ-SÁU

HOP-THINH

Soierie & Mercerie 37 Rue des Cantonnais HANOI

VIỆC THÊ-GIỚI

Á-ĐÔNG TRUNG-HOA TIN VĂN-NAM

Văn nam phủ 5 Mars (Arip)
Đại biểu Nam kinh đến Văn nam Phủ

Chính phủ Nam-kinh đã cử « tên nguyên iđang trưởng học chánh là Dusan-Pé-Ling làm đại biểu cho các việc Quốc-dân-đảng vì vậy mà ông sẽ « vụ cuộc tu-pha chọn các đại biểu Văn-nam đi dự Quốc-hội họp ở Nam-ai-lu vào hồi cuối tháng trước. Đến 15 Mars ông sẽ đến Văn-nam-phủ.

Chấn hưng công nghệ

Tiểu số g. khảo s. ai kỹ nghệ báo cáo định tổ chức ở công ty lớn tư bản là 5 ngàn triệu hoa-viên 5 milliard) để chấn hưng nền kinh tế và để phòng các nạn thất nghiệp ở Trung-hoa.

Đem quân đến Từ xuyên

Nam-kinh báo cáo sai nhiều sự doan đến Từ-xuyên để bắt buộc quân lính trong (lính phải hàng, và khuyến các quan lại quốc dân đảng đóng một phần tiền thuế lương của mình để lập một đảng bộ ở thủ đô.

Hôm qua các công sứ đều có làm lễ kỷ niệm 40 năm của nhà nhật Tôn-Văn-lăng thuở.

Phòng tài chính dự định các ngạch thức mới về các sản vật trong xứ Thành phố Văn-nam muốn mở rộng các đường làm cho có thể đi xe hơi được, cũng đã nh. tăng thuế.

Tình hình các tỉnh trung ương

Thượng-hải 16 Mars. — Có tin ở Bắc-khẩu báo tin rằng Xích-quân tại hoa-dông rất dữ. Lại có cả một sự doan của quân chính phủ cũng theo Xích-quân Tướng sối của sự doan này đều bị Xích-quân bắt. Và các quân lính không được lãnh tiền lương đều theo Xích-quân cả, như là ở An-whel, quan cai trị ở đó không nhận quyền khảo sát của chính phủ.

Đổi với kiểu dân ngoại quốc

Thượng-hải 16 Mars. — Một người trong bộ ngoại giao tuyên bố rằng bộ trưởng Vương-chính-Định quyết hạn chế quyền hạn của kiều dân ngoại quốc ở Trung-hoa có 18 Vương sẽ sai dự luận phần đối kiều dân, và khởi xướng một cuộc tẩy chay hàng hóa ngoại quốc, cho đến khi nào các lãnh sự ngoại quốc chịu bỏ các quyền lãnh sự tại phần, trước kỳ Quốc-hội tháng năm.

AN-ĐỘ

Tình hình chính trị

Thái độ phái Hồi giáo
Allahabad, 15 Mars. — Những đại biểu Hồi-giao đi dự Hội nghị « Bàn-tròn » về bị phái Hồi-giao công kích kịch liệt vì bị tố cáo tin nhiệm vụ việc lập (dominion) cho Ấn-độ mà không chú ý đến địa vị của phái Hồi-giao.

Phong trào tẩy chay kỳ đại Hội nghị lập đến đã tràn rộng. Công điều của ông Gandhi có lẽ không có hiệu quả gì.

Bombay, 15 Mars. — Jawaharlal Nehru, hội trưởng Quốc-hội đã thăm hành đến dự Hội-ng nghị hàng tuần Bombay, để làm cho không khí rối loạn trong Hội nghị được yên tĩnh.

Ông Gan bi, Vallabhabai, Patel đã đến Delhi.

Bombay, 16 Mars — Jawaharlal Nehru trong một cuộc họp nghị tại Bombay có khuyến dân chúng đối cho Ấn-độ được hoàn toàn độc lập, nghĩa là cho người Ấn-độ được cầm quyền cai trị tại chính quyền bị trong nước Ấn-độ.

Hội đồng quân bị Bombay bổ thêm hai quyết định gởi cho viên kinh-lược Irwin một bức thư về tình thế mới. Hội viên về đảng Quốc-gia không chịu bỏ thăm. Hội đồng ý lại bỏ thăm khác.

Nhưng còn Bạch-nha tuồng như không muốn lãnh đi xa. Ông bèn bảo lại. và lần này nói rất mạnh bạo. Bạch-nha hình như cũng hiểu tiếng « về nhà » ra bộ suy nghĩ một tí rồi ra đi ; nhưng đi ít bước rồi lại đi trở lại, mà kêu lên một tiếng phân nan. Ông Vệ cốt lại phải nói lại với nó, nói một cách dịu ngọt năn nỉ. Bạch-nha xùng lại ra, như tuồng rần rần « ừ, ừ » của chú.

Nay con muốn tới bên của ta ư ! mấy háp đi về nhà đi. Đi thẳng về nhà nói những chuyện đã xảy ra cho ta ; đi đi !

Bạch-nha tuy không hiểu được hết những câu nói của chú, nhưng nó lại hiểu được ý của chú. Nó nói ra đi, nhưng mà vờ vờ « ừ, ừ » của chú.

Bạch-nha chạy về đến nhà thì thấy cả ba con ông Vệ-cốt đứng ngoài hiên ngó một trước. Bà mẹ ông Vệ-cốt thấy Bạch-nha về liền nói :

— Bạch-nha đã về rồi kìa, chắc Vệ-cốt cũng đã về.

Trẻ nhỏ thấy Bạch-nha về thì đón lại đưa đến, nhưng Bạch-nha cứ làm lo bỏ đi vào. Là rồi lại chặn vào một chỗ, một bên có cái ghế xít-xít, một bên một cái ghế dài. Bạch-nha nhìn thấy bên là lo trợn mắt rất dữ tợn ; Người vợ ông Vệ-cốt thấy vậy cả kinh sợ có điều gì xảy ra cho là trẻ chẳng.

Tối sự quá ! tối sự mới ngày kia nó nhảy lên cắn sấp ni ở không biết chừng.

Ông quan tòa Vệ-cốt cũng đồng ý nói :

Một con chó sói thì đầu thế nào cũng một con chó sói. Phải cần thận mới được, đừng quá tin mà dễ dàng. Nếu nó mà được đến nay là vì có lẽ trong mạch máu của nó có một phần máu chó ta đó thôi.

Ông quan tòa Vệ-cốt nói chưa dứt lời thì con Bạch-nha nhảy ra trước mà rống to coi cái bộ nhún nhún khác thường, ông bèn nó nói :

quyết việc chào mừng viên kinh lược mới. Hội viên về đảng Quốc-gia cũng không chịu bỏ.

Ông Gandhi sẽ dự cuộc hội nghị Luân đôn

Bombay, 16 Mars. — Ông Gandhi tuyên bố rằng rất vui lòng đi dự cuộc nghị tại Luân-đôn.

Các tin đã được Hồi-hồi sẽ lyse cầu một hiệp pháp mới để lựa lựa chọn những người đại biểu đi dự cuộc hội nghị « Bàn-tròn » ; ông Gandhi sẽ chọn trong người theo Hồi-giao nhiều nhất.

Buổi khai mạc kỳ hội nghị ở Ấn độ các Hoàng thân

New-Delhi, 16 Mars. — Nhân dịp khai mạc kỳ hội nghị các Hoàng thân phủ Vương có đọc bài diễn văn, giải tỏ cái lòng sốt sắng về cuộc cải cách chính trị.

Ông này có nghĩ rằng nên giữ lấy cái thái độ về chính trị thái độ vững vàng để đạt cái quyền thêm phần ra ngoài quyền hành chính ; và tuyên bố rằng sẽ hết sức tìm cách giảm bớt các tác hại thuế.

MIỄN ĐIỆN

Việc khởi nghị Tharrawaddy
Rangoon, 16 Mars. — Ngoài vài vụ cướp thường, ở Tharrawaddy hiện nay tình hình đã được yên ổn ổn lại như trước.

Chính phủ đã lập một tòa án đặc biệt để xử những q. án khởi nghị bị bắt.

ÂU-CHÂU

ANH

Nội các Mac Donald

London, 17 Mars. — Nội các có trình Hạ nghị viện một bản dự luật trong ấy có một điều khoản về sự bỏ lệ cho các viên chức trong học chánh được dự trong nghị viện. Hạ nghị viện bỏ 246 phiếu phủ quyết (bỏ) với 252 phiếu không quyết. Cuộc bỏ thăm này không có ảnh hưởng chính trị đến Nội các Mac-Donađ cho lắm.

ĐỨC

Một nghị viên cộng sản bị ám sát

Hamburg, 16 Mars. — Tối hôm qua, một viên nghị viên cộng sản trong hội bị ám sát. Thủ phạm thoát được.

Vụ ám sát này làm nao động cả nước Đức. Báo giới yêu cầu các nhà quyền chức đóng chính sách cương quyết mà trừ những sự xung đột của đảng quốc gia Đức và đảng cộng sản.

Hạ nghị viện cũng yêu cầu chính phủ dùng cách cương quyết mà trừ khử sự ám sát về chính trị. Một nghị viên nhắc lại rằng trong năm vừa qua có đến những 300 người bị ám sát về chính trị.

Ý ĐẠI LỢI

Rome, 15 Mars. — Ngày 31 Janvier, số thợ thuyền thất nghiệp ở Ý là 722.612 người ; đến ngày 28 Février thì tăng lên đến 765.325 người (Đảng quốc rằng trong số ấy có cả dân ông dân bà).

PÉROU

Tình hình xã hội

Lima, 15 Mars. — Tình hình Pérou đã có hơi yên ổn. Quân lính về phía Bắc đã bỏ công tác nhiệm vụ chính phủ.

GUATAMALA

Động đất

Santiago 15 Mars. — Tại hai Ametitan mới trong một tháng nay có động đất luôn luôn. Hôm 12, cuộc động đất có phần dữ dội, làm hư hại nhiều. Trong một ngày 14, đến 60 lần rung chuyển.

TÂY BAN NHA

Lại một đảng cách mệnh

13 Mars (Mad. dép). — Theo tin ở Paris đến, thì chính phủ Tây ban Nha mới khám phá được một đảng cách mệnh nữa.

Hàng này chỉ chuyên lo việc làm cho các tay cách mệnh hiện bị giam được ra khỏi chốn lao tù Jaca. Họ dự định đổi nhà lao Jaca Hai chụ người bị bắt ở Madrid và Saragose, chính phủ đã phải tăng số lính canh sát.

YOUGOSLAVIE

Bom nổ ở Belgrade

Belgrade, 17 Mars. — Bốn quả bom nổ ở Belgrade. hai quả trước nhà Hòa-lâm binh bị, một quả trước Bộ Tài chính, quả thứ tư trước nhà các quan binh ; qua này làm bị thương một viên quan tư. Ngoài ra các quả kia chỉ làm hư hại tượng vách nhà thôi.

ARGENTINE

Một quả bom nổ

Buenos Ayres 16. Một người Ý đại-lợi trong khi xuống tàu điện làm rơi một quả bom. Người ấy, một người hành khách khác và một người đàn bà đều bị chết, nhiều người hành khách khác bị thương, chiếc tàu điện bị hư hỏng nhiều.

Việc này làm cho người trong thành phố sợ hãi, nhiều người tự bỏ, không biết việc có dính dáng gì đến việc du lịch giữa hoàng tử nước Anh không, và Cảnh sát điều tra các nhà tuyên bố là sai.

KHÔNG NGỜ RÀNG TÔI DÙNG MÀ CÔNG ĐƯỢC!

Tôi năm nay đã gần 70 tuổi, chỉ vì ăn không được mà trong mình mỗi một không muốn cái tay làm việc nhẹ nhàng. Ngày tháng 8 năm ngoái, người con rể tôi đi Hoàng-hoa về, mua cho tôi 5 gói thuốc HẢI-NGỌC-ĐƯỜNG-BÁCH-ĐƠN do ông Từ Nguyễn-huy-Cử (Làng Hoàng-phiên, phủ Hoàng-hóa, tỉnh Thanh-hóa) chế ra (uống gói 0,15 chứa huyết uẩn, đờm tích, ăn mà tích, ăn nước được rồi vàng da, ăn mà tích, ăn nước được rồi vàng da v.v. Tôi uống thử một gói, quả ngày mai ăn thấy ngon miệng, tôi uống tiếp mấy gói nữa, nghe trong mình khỏe khoắn và ăn uống hơn thường. Tự đó tôi dùng làm thuốc sống thường. Hiện nay trong nhà tôi hết thấy mọi người đều dùng thuốc này, mà đã dùng thuốc này thì tiêu hết đờm hết tích, ăn ngon và ngủ yên, không sinh ra bệnh gì khác.

Vậy có lời cảm ơn ông Nguyễn-huy-Cử đã gửi ra cho thuốc thần hiệu ấy.

Meur THỦ

Làng Lu-khánh, phủ Thọ-xuân

CÔNG CUỘC HƠN 100 NĂM!

Các ngài có cần đến thuốc xin mời lại hiệu

VĨNH-HƯNG-TU-ÔNG

Vinh, Hatinh, Donghoi, Hué, Tourane, Faifoo

sẽ được như ý :
Thuốc sống mà lại Hongkong bán được giá hạ,
Thuốc chế sao (mà rất cần thận)
Hàn tấn toàn những thứ quí-truyền «
Có như : Cao dân (t) nhiều chứng rất hay,
ĐẦU VIỆT-NAM TRỊ BÀ CHƯNG
Mua đâu cũng là tiền, mua giáp cho chúng tôi lại, có phần hơn.

HIỆU HƯƠNG-KỶ PHOTO

Mở cửa Hàng ngày CHỦ NHẬT.
ĐÓNG cửa Hàng nghỉ chiều thứ HAI.

Xin công bao để các quí-khách được biết rằng bắt đầu từ Chủ nhật 22 Mars 1931 này gởi đi, Bản hiệu mở cửa hàng ngày CHỦ NHẬT để chiều lòng các quí khách ở các tỉnh xa về chụp ảnh, vậy thứ HAI, buổi chiều, Bản hiệu đóng cửa người thứ và ngày CHỦ NHẬT.

Hương-Kỷ cần bạch

VĂN-HÓA-LANG

55 30
Nguyên-văn của Jack London

Giang - hạ dịch - thuật

Chuyện thứ mười bảy

Đạo luật thiên nhiên

(Tiếp theo)

Một ngày kia trong một buổi du ngoạn ông Vệ-cốt muốn lập cho con ngựa khôn ngoan của ông cái cách mới công vương, cho khỏi phải ông phải xuống ngựa. Ông cứ thàc ngựa đến chỗ dừng rồi rờ ràng sức bầy cho nó cách mới. Làm đi làm lại nhiều lần như thế mà con ngựa kia cũng không sao làm được, mà lại còn sợ hãi, thụt lui dậm chân. Ông Vệ-cốt cứ thàc mãi làm cho nó nổi chứng, gọi hai con trước xuống. Con Bạch-nha trông thấy

từ đầu chỉ cuối, càng ngợ lại càng lo sợ thêm cho chủ. Đến sau nó không sao đứng điềm nhiên mà trông được, nên nó mới thốt ra trước đầu ngựa mà vừa rất dữ. Đó là lần đầu mà nó cất giọng sủa.

Con ngựa thấy Bạch-nha ra bộ hung dữ và sủa, nên đứng dậy mà gióng cẳng ra khỏi đồng « rợ rợ » phi đầu. Đường chạy có một con thỏ ở đầu dưới có đợt mình nhảy đi ra, con ngựa tách ra một bên mà tránh ; rồi phải rẽ nghiêng hẳn nhâm ông Vệ-cốt, làm ông bị thương nhảm nặng ở ống quyển. Con Bạch-nha thấy vậy bèn nhảy lên cõ con ngựa định cắn chết, nhưng ông Vệ-cốt kéo lại.

Ông Vệ-cốt bị té nằm trên mặt đất, mồm lồm trong tay một miếng giầy với một cây bút chì, nhưng tim không ra. Ông định cho con Bạch-nha chạy về một mình, nên bảo nó :

— Về nhà đi ! cứ đi về nhà đi !

Nhưng con Bạch-nha tuồng như không muốn lãnh đi xa. Ông bèn bảo lại. và lần này nói rất mạnh bạo. Bạch-nha hình như cũng hiểu tiếng « về nhà » ra bộ suy nghĩ một tí rồi ra đi ; nhưng đi ít bước rồi lại đi trở lại, mà kêu lên một tiếng phân nan. Ông Vệ cốt lại phải nói lại với nó, nói một cách dịu ngọt năn nỉ. Bạch-nha xùng lại ra, như tuồng rần rần « ừ, ừ » của chú.

Nay con muốn tới bên của ta ư ! mấy háp đi về nhà đi. Đi thẳng về nhà nói những chuyện đã xảy ra cho ta ; đi đi !

Bạch-nha tuy không hiểu được hết những câu nói của chú, nhưng nó lại hiểu được ý của chú. Nó nói ra đi, nhưng mà vờ vờ « ừ, ừ » của chú.

Nhưng còn Bạch-nha tuồng như không muốn lãnh đi xa. Ông bèn bảo lại. và lần này nói rất mạnh bạo. Bạch-nha hình như cũng hiểu tiếng « về nhà » ra bộ suy nghĩ một tí rồi ra đi ; nhưng đi ít bước rồi lại đi trở lại, mà kêu lên một tiếng phân nan. Ông Vệ cốt lại phải nói lại với nó, nói một cách dịu ngọt năn nỉ. Bạch-nha xùng lại ra, như tuồng rần rần « ừ, ừ » của chú.

Nay con muốn tới bên của ta ư ! mấy háp đi về nhà đi. Đi thẳng về nhà nói những chuyện đã xảy ra cho ta ; đi đi !

Bạch-nha tuy không hiểu được hết những câu nói của chú, nhưng nó lại hiểu được ý của chú. Nó nói ra đi, nhưng mà vờ vờ « ừ, ừ » của chú.

Nay con muốn tới bên của ta ư ! mấy háp đi về nhà đi. Đi thẳng về nhà nói những chuyện đã xảy ra cho ta ; đi đi !

Bạch-nha tuy không hiểu được hết những câu nói của chú, nhưng nó lại hiểu được ý của chú. Nó nói ra đi, nhưng mà vờ vờ « ừ, ừ » của chú.

Nay con muốn tới bên của ta ư ! mấy háp đi về nhà đi. Đi thẳng về nhà nói những chuyện đã xảy ra cho ta ; đi đi !

Bạch-nha tuy không hiểu được hết những câu nói của chú, nhưng nó lại hiểu được ý của chú. Nó nói ra đi, nhưng mà vờ vờ « ừ, ừ » của chú.

Nay con muốn tới bên của ta ư ! mấy háp đi về nhà đi. Đi thẳng về nhà nói những chuyện đã xảy ra cho ta ; đi đi !

Bạch-nha tuy không hiểu được hết những câu nói của chú, nhưng nó lại hiểu được ý của chú. Nó nói ra đi, nhưng mà vờ vờ « ừ, ừ » của chú.

— Bạch-nha đã về rồi kìa, chắc Vệ-cốt cũng đã về.

Trẻ nhỏ thấy Bạch-nha về thì đón lại đưa đến, nhưng Bạch-nha cứ làm lo bỏ đi vào. Là rồi lại chặn vào một chỗ, một bên có cái ghế xít-xít, một bên một cái ghế dài. Bạch-nha nhìn thấy bên là lo trợn mắt rất dữ tợn ; Người vợ ông Vệ-cốt thấy vậy cả kinh sợ có điều gì xảy ra cho là trẻ chẳng.

Tối sự quá ! tối sự mới ngày kia nó nhảy lên cắn sấp ni ở không biết chừng.

Ông quan tòa Vệ-cốt cũng đồng ý nói :

Một con chó sói thì đầu thế nào cũng một con chó sói. Phải cần thận mới được, đừng quá tin mà dễ dàng. Nếu nó mà được đến nay là vì có lẽ trong mạch máu của nó có một phần máu chó ta đó thôi.

Ông quan tòa Vệ-cốt nói chưa dứt lời thì con Bạch-nha nhảy ra trước mà rống to coi cái bộ nhún nhún khác thường, ông bèn nó nói :

— Bạch-nha đã về rồi kìa, chắc Vệ-cốt cũng đã về.

Trẻ nhỏ thấy Bạch-nha về thì đón lại đưa đến, nhưng Bạch-nha cứ làm lo bỏ đi vào. Là rồi lại chặn vào một chỗ, một bên có cái ghế xít-xít, một bên một cái ghế dài. Bạch-nha nhìn thấy bên là lo trợn mắt rất dữ tợn ; Người vợ ông Vệ-cốt thấy vậy cả kinh sợ có điều gì xảy ra cho là trẻ chẳng.

Tối sự quá ! tối sự mới ngày kia nó nhảy lên cắn sấp ni ở không biết chừng.

Ông quan tòa Vệ-cốt cũng đồng ý nói :

Một con chó sói thì đầu thế nào cũng một con chó sói. Phải cần thận mới được, đừng quá tin mà dễ dàng. Nếu nó mà được đến nay là vì có lẽ trong mạch máu của nó có một phần máu chó ta đó thôi.

— Bạch-nha đã về rồi kìa, chắc Vệ-cốt cũng đã về.

Trẻ nhỏ thấy Bạch-nha về thì đón lại đưa đến, nhưng Bạch-nha cứ làm lo bỏ đi vào. Là rồi lại chặn vào một chỗ, một bên có cái ghế xít-xít, một bên một cái ghế dài. Bạch-nha nhìn thấy bên là lo trợn mắt rất dữ tợn ; Người vợ ông Vệ-cốt thấy vậy cả kinh sợ có điều gì xảy ra cho là trẻ chẳng.

Tối sự quá ! tối sự mới ngày kia nó nhảy lên cắn sấp ni ở không biết chừng.

Ông quan tòa Vệ-cốt cũng đồng ý nói :

Một con chó sói thì đầu thế nào cũng một con chó sói. Phải cần thận mới được, đừng quá tin mà dễ dàng. Nếu nó mà được đến nay là vì có lẽ trong mạch máu của nó có một phần máu chó ta đó thôi.

Ông quan tòa Vệ-cốt nói chưa dứt lời thì con Bạch-nha nhảy ra trước mà rống to coi cái bộ nhún nhún khác thường, ông bèn nó nói :

— Bạch-nha đã về rồi kìa, chắc Vệ-cốt cũng đã về.

Trẻ nhỏ thấy Bạch-nha về thì đón lại đưa đến, nhưng Bạch-nha cứ làm lo bỏ đi vào. Là rồi lại chặn vào một chỗ, một bên có cái ghế xít-xít, một bên một cái ghế dài. Bạch-nha nhìn thấy bên là lo trợn mắt rất dữ tợn ; Người vợ ông Vệ-cốt thấy vậy cả kinh sợ có điều gì xảy ra cho là trẻ chẳng.

Tối sự quá ! tối sự mới ngày kia nó nhảy lên cắn sấp ni ở không biết chừng.

Ông quan tòa Vệ-cốt cũng đồng ý nói :

Một con chó sói thì đầu thế nào cũng một con chó sói. Phải cần thận mới được, đừng quá tin mà dễ dàng. Nếu nó mà được đến nay là vì có lẽ trong mạch máu của nó có một phần máu chó ta đó thôi.

sủa như chó thường. Tay cái liêng sủa đó không nói thể nào nhưng

